

**1. Wat is het verschil
tussen een asielzoeker,
vluchteling en migrant?**

***VluchtelingenWerk
Nederland***

1. Wat is het verschil tussen een asielzoeker, vluchteling en migrant?

Op tv en social media hoor je veel verschillende begrippen voorbijkomen. Maar wat betekenen deze begrippen nu eigenlijk? De woorden asielzoeker, vluchteling en migrant worden vaak door elkaar gebruikt, terwijl ze echt een andere betekenis hebben.

Een asielzoeker is iemand die in Nederland bescherming zoekt, asiel zoeken heet dat. Als je asiel aanvraagt in Nederland mag je in een asielzoekerscentrum wonen tot de Nederlandse overheid heeft geluisterd naar jouw verhaal waarom het gevaarlijk is in het land waar je vandaan komt.

Een vluchteling is iemand die zijn of haar land verlaat omdat diegene daar gevaar loopt. Dit kan zijn omdat iemand bijvoorbeeld van de leiders van het land niets mag zeggen, door geaardheid of een oorlog. De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) bepaalt of iemand mag blijven in Nederland.

Een migrant is iemand die zijn of haar land verlaat. Soms is dat gedwongen, vanwege een ramp of omdat je gevaar loopt en er oorlog is. Maar meestal wordt het woord migrant gebruikt voor iemand die in een ander land gaat werken. Een migrant kan weer terugkeren, voor een vluchteling is dat te gevaarlijk.

Voor Oekraïense vluchtelingen die naar Nederland komen, gelden andere regels dan voor vluchtelingen uit andere landen, zoals Syrië, Irak, Eritrea of Jemen. Ze mogen bijvoorbeeld direct in Nederland werken. Dat komt omdat Oekraïne bij Europa hoort. Daarom kunnen mensen uit Oekraïne vrij naar Nederland reizen en hoeven zij geen asiel aan te vragen. Zij mogen hier in ieder geval 90 dagen blijven, maar de regering heeft al laten weten dat Oekraïners zich geen zorgen hoeven te maken als de 90 dagen voorbij zijn. De meeste Oekraïners mogen in ieder geval tot 4 maart 2023 in Nederland blijven.

Er zijn nu in korte tijd al bijna 7 miljoen Oekraïners gevlucht.

Oekraïners kunnen er nu en in de toekomst wel altijd zelf voor kiezen om alsnog een asielverzoek in te dienen. Dat kan verstandig zijn als blijkt dat iemand ook na de oorlog niet terug kan keren. Bijvoorbeeld omdat iemand bang is in de gevangenis terecht te komen.

2. Waarom vluchten vooral vrouwen en kinderen en blijven veel mannen in Oekraïne?

***VluchtelingenWerk
Nederland***

2. Waarom vluchten vooral vrouwen en kinderen en blijven veel mannen in Oekraïne?

Niet iedereen vlucht meteen het land uit. Veel mensen proberen eerst veiligheid te zoeken in hun huis of in de buurt van hun huis. Ze verstoppen zich in de badkamer, in een theater of een metrostation. De Oekraïense president Zelensky heeft gezegd dat Oekraïense mannen tussen de 18 en 60 jaar in Oekraïne moeten blijven. Om mee te helpen het land te verdedigen. Daarom vluchten kinderen vaak met hun moeder en broertjes en zusjes, zonder hun vader.

3. Hoe ziet vluchten eruit?

3. Hoe ziet vluchten eruit?

Niemand vlucht vrijwillig, dat doe je alleen als het echt niet meer veilig genoeg is op de plek waar je woont. Veel Oekraïense mensen moeten vluchten als het Russische leger dicht bij hun huis beschietingen doet. Veel mensen willen eigenlijk helemaal niet vluchten en zijn niet voorbereid. Het is ook moeilijk te voorspellen waar de beschietingen zijn. Als dat opeens dicht bij jouw huis is, moet je snel vluchten. Daarom hebben veel mensen weinig spullen bij zich. Soms zelfs alleen de kleren die ze aan hebben. Omdat er zoveel mensen moeten vluchten uit Oekraïne, is het heel druk op de autowegen in Oekraïne. Daarom besluiten sommige mensen te gaan lopen. Sommigen hebben wel vier dagen achter elkaar moeten lopen, zonder te slapen. Gelukkig staan er aan de Poolse grens veel mensen voor Oekraïense vluchtelingen klaar. Zij krijgen daar eten, kunnen slapen en krijgen zorg als ze dat nodig hebben. De buurlanden Polen, Roemenië en Hongarije kunnen niet alle vluchtelingen opvangen. Daarom reizen sommige mensen ook door naar andere landen, zoals Duitsland en Nederland.

4. Wie helpt Oekraïense vluchtelingen?

*VluchtelingenWerk
Nederland*

4. Wie helpt Oekraïense vluchtelingen?

Er zijn gelukkig veel mensen en organisaties die Oekraïense vluchtelingen willen helpen. Sommige mensen doneren geld, willen vrijwilliger worden of zelfs een kamer aanbieden in hun huis. Hieronder staan een paar organisaties die vluchtelingen – en dus ook Oekraïense vluchtelingen – helpen. Misschien heb je er weleens van gehoord.

- Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het beheer van de opvanglocaties voor Oekraïners.
- VluchtelingenWerk probeert zo snel mogelijk op al deze locaties aanwezig te zijn om informatie te geven over de rechten van vluchtelingen en wat hun te wachten staat.
- Het Rode Kruis biedt eerste hulp, voedsel en zorgt voor onderdak.
- Er wordt een aparte logeeregeling opgezet zodat vluchtelingen ook bij Nederlanders thuis opgevangen kunnen worden. Dit is een samenwerking tussen Takecarebnb, Rode Kruis, Leger des Heils en VluchtelingenWerk.
- UNICEF geeft advies aan lokale vrijwilligersorganisaties en biedt een training om kinderen een veilige speelplek (kinderkamer) te bieden in noodopvanglocaties.
- Op het meldpunt Hulp voor Dieren uit Oekraïne kan hulp aangevraagd worden voor dieren die de oorlog zijn ontvlucht.
- Stichting Vluchteling ondersteunt twee regionale noodhulporganisaties die hulp bieden in Oekraïne en de omliggende landen.

5. Waar gaan Oekraïense vluchtelingen wonen?

*VluchtelingenWerk
Nederland*

5. Waar gaan Oekraïense vluchtelingen wonen?

Je hebt vast de beelden gezien van Oekraïense mensen die in Nederland aankomen. Maar waar gaan zij wonen? De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de plekken waar Oekraïners worden opgevangen. Sommige Oekraïners kunnen bij familie of vrienden in Nederland blijven slapen. Veel mensen hebben hun huis opengesteld voor vluchtelingen, daar kunnen vluchtelingen ook slapen. Als je zelf geen mensen kent in Nederland waar je kan verblijven, zorgt de Nederlandse overheid voor opvang. Hier kun je terecht voor basisvoorzieningen zoals een bed, eten en medische zorg.

Er zijn verschillende plekken in Nederland waar veel Oekraïners tegelijkertijd terecht kunnen. In het hele land worden opvanglocaties geopend om Oekraïense vluchtelingen op te vangen. Sommige plekken zijn niet bedoeld om lang te blijven, maar alleen voor een paar nachtjes geschikt. Bijvoorbeeld een grote hal. Hier kunnen mensen eten en zorg krijgen, totdat er een plek gevonden is waar ze langer kunnen wonen. Zo mogen in sommige hotels vluchtelingen een tijdje gratis verblijven. Hoelang Oekraïners op een tijdelijke plek verblijven, en of ze uiteindelijk ook een woning nodig hebben, is op dit moment nog niet te zeggen. Dit hangt af van hoe de oorlog zich zal ontwikkelen.

6. Kunnen Oekraïense kinderen in Nederland naar school?

*VluchtelingenWerk
Nederland*

6. Kunnen Oekraïense kinderen in Nederland naar school?

In principe hebben alle kinderen van hun 5e tot hun 18e jaar leerplicht. Dat geldt voor Nederlandse kinderen, maar ook voor kinderen uit Oekraïne. Voor alle kinderen die langere tijd in Nederland zijn, is een plek op school. Ook voor andere vluchtelingkinderen, die bijvoorbeeld in een asielzoekerscentrum wonen. Normaal gesproken kunnen ouders hun kinderen bij elke school aanmelden. Dan wordt gekeken of een leerling meteen mag komen, of misschien eerst naar een aparte school moet, om de taal te leren. Dat heet een schakelklas.

Kinderen van 13 tot en met 16 of 18 jaar gaan naar de middelbare school.

Helaas is er nog veel onduidelijkheid over de manier waarop scholen Oekraïense kinderen gaan opvangen. De gemeenten gaan hier de komende tijd met de scholen over praten. Er moet natuurlijk goed gekeken worden hoe Oekraïense kinderen in Nederland les kunnen krijgen. Het gaat om een grote groep kinderen die de Nederlandse taal niet spreken. Er zijn niet veel leerkrachten in Nederland die ook Oekraïens of Russisch spreken. Daarom moet goed over een oplossing nagedacht worden.

7. Blijven Oekraïense vluchtelingen voor altijd in Nederland?

*VluchtelingenWerk
Nederland*

7. Blijven Oekraïense vluchtelingen voor altijd in Nederland?

Hoelang blijven mensen die vanuit Oekraïne naar Nederland komen eigenlijk? Door de oorlog kunnen zij niet meer in Oekraïne wonen en leven. Hoe de oorlog zich ontwikkelt, is heel lastig te zeggen. Daarom is het ook moeilijk om antwoord te geven op de vraag hoelang Oekraïense vluchtelingen in Nederland blijven. Veel mensen willen het liefst zo snel mogelijk terug naar hun land. Maar zolang het oorlog is kan dat niet.

**8. Wat is het verschil
tussen Oekraïense
vluchtelingen en
andere vluchtelingen in
Nederland?**

***VluchtelingenWerk
Nederland***

8. Wat is het verschil tussen Oekraïense vluchtelingen en andere vluchtelingen in Nederland?

Elke vluchteling vlucht omdat het niet meer veilig is in het land waar hij of zij woont. Bijvoorbeeld door oorlog, omdat het gevaarlijk is voor een groep vanwege hun geloof of omdat ze bij een politieke partij horen die het niet eens is met de overheid van dat land.

Toch is er ook een verschil tussen Oekraïense en andere vluchtelingen. Dat komt vooral omdat Oekraïne bij Europa hoort en veel andere landen van waaruit mensen vluchten niet. Bijvoorbeeld Syrië, dat in het Midden-Oosten ligt of Afghanistan, in Azië. Omdat de Europese Unie afspraken heeft over handel en economie, kunnen Oekraïense mensen gemakkelijk naar andere Europese landen reizen, zoals Polen, maar ook Nederland. In principe kunnen zij hier tijdelijk verblijven zonder een asielaanvraag in te dienen.

Voor vluchtelingen uit andere landen dan Oekraïne, is het belangrijk om zo snel mogelijk asiel aan te vragen. Dan zijn ze legaal in Nederland. Na een aantal maanden begint voor hen de asielprocedure. Zij worden geïnterviewd en de Nederlandse overheid beslist per persoon of het gevaarlijk is als ze terug gaan naar hun land.

Oekraïense vluchtelingen volgen geen asielprocedure. Op dit moment is het geregeld dat iedereen die in Oekraïne woonde voorlopig in Nederland mag blijven. Zij worden niet geïnterviewd, maar kunnen zich inschrijven bij de gemeente en (hopelijk) snel aan het werk.

Omdat Oekraïne dichtbij voelt, vinden veel mensen het belangrijk dat vluchtelingen uit Oekraïne goed worden geholpen. Maar andere vluchtelingen ontvluchten ook oorlog en onveiligheid. VluchtelingenWerk maakt geen onderscheid op basis van waar iemand vandaan komt. In Jemen is het bijvoorbeeld ook oorlog. Ook in Syrië is er nog steeds oorlog en kunnen onschuldige mensen in de gevangenis komen als ze het niet eens zijn met de president. Uit Afghanistan vluchten mensen omdat ze door de Taliban slecht behandeld worden. Daar mogen meisjes niet naar school.

9. Waar gaan de huisdieren naartoe, vluchten die mee?

*VluchtelingenWerk
Nederland*

9. Waar gaan de huisdieren naartoe, vluchten die mee?

Als je snel moet vluchten en bijna niets kan meenemen, wat gebeurt er dan met de huisdieren? Voor veel mensen zijn huisdieren onderdeel van hun gezin. Toen veel Oekraïners plotseling moesten vluchten, namen zij hun huisdieren dan ook mee. Zo bereiken niet alleen mensen Polen, maar ook honden, katten en hamsters. Er zijn speciale organisaties die zich inzetten voor deze dieren. Die staan klaar met voer en dekentjes. Net als voor mensen, gelden er ook regels voor dieren. Zij moeten worden aangemeld en krijgen een paspoort en eventueel vaccinaties. Ook huisdieren die in Nederland aankomen moeten worden geregistreerd en snel naar de dierenarts. Er is een speciaal meldpunt dat heet Hulp voor Dieren uit Oekraïne. Zij helpen met vaccinaties, verzorgingsproducten of eventueel het zoeken naar een tijdelijke plek om een huisdier onder te brengen, als dat niet kan op dezelfde plek als hun baasjes.

10. Wat kan ik doen?

10. Wat kan ik doen?

Er zijn veel mensen die wat willen doen voor Oekraïense vluchtelingen. Ook jij kunt iets betekenen. Zo kun je een eigen actiepagina aanmaken op actievoorvluchtelingenwerk.nl en geld inzamelen voor VluchtelingenWerk Nederland. Bijvoorbeeld door het inzamelen van lege flessen, het verkopen van lekkernijen of je te laten sponsoren voor een sportieve actie. Wij weten precies waar Oekraïense vluchtelingen behoefte aan hebben en zorgen ervoor dat jouw ingezamelde geld goed besteed wordt. Het lastige van spullen inzamelen is dat we niet weten welke spullen mensen nodig hebben. Ook kost het veel tijd om spullen uit te zoeken en eventueel te vervoeren naar het buitenland. Veel organisaties kopen de producten liever lokaal in. Zo steunen zij ook de lokale economie.

Daarnaast is het fijn als Oekraïense vluchtelingen, net als andere vluchtelingen in Nederland, zich welkom voelen. Ken jij iemand die is gevlucht? Dan helpt het als je een praatje maakt of een lief gebaar. Een klein gebaar kan een groot verschil maken.